

บทประพันธ์ของหลู่ซิ่น: บทบาทและภาพสะท้อนสังคมจีนในห้วงหัวเลี้ยวหัวต่อ
The Literary Works of Lu Hsun: Roles and Reflections on a Chinese Society
During a Period of Transition

เจ็อง ถิ หั่ง (Truong Thi Hang)^{1*}

Received: May 12, 2025

Revised: July 19, 2025

Accepted: July 29, 2025

บทคัดย่อ

บทความเรื่องนี้นำเสนอบทบาทของหลู่ซิ่นในฐานะนักเขียนที่ยิ่งใหญ่และเป็นผู้นำกระแสแนวคิด “ศิลปะเพื่อชีวิต” ในวงการวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทในการนำเสนอสภาพสังคมจีนช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 อันเป็นห้วงหัวเลี้ยวหัวต่อของประเทศ หลู่ซิ่นเป็นศิลปินที่เขียนวรรณกรรมได้หลายประเภท โดยวรรณกรรมที่ได้รับการแปลเป็นภาษาไทยประกอบด้วยเรื่องสั้น จำนวน 28 เรื่อง ความเรียงจำนวน 49 เรื่อง และกวีนิพนธ์ จำนวน 42 เรื่อง บทบาทของหลู่ซิ่นในฐานะนักเขียนแนว “ศิลปะเพื่อชีวิต” ประจักษ์จากที่เขาได้ใช้ผลงานบันทึกเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของจีนในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ฉายภาพชีวิตของชาวจีนในสังคมร่วมสมัยที่มีการผสมผสานระหว่างแนวคิดเก่าในระบอบศักดินากับแนวคิดใหม่ในระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนบุคลิกลักษณะของประชาชนที่ยังไม่อาจสลัดคราบแห่งความเป็นทาสอันเป็นผลจากการอบรมบ่มเพาะในระบอบเก่า วรรณกรรมของหลู่ซิ่นยังแสดงจุดยืนทางการเมืองและเจตนาารมณ์ของเขาในการต่อต้านรัฐบาลหลังปฏิวัติกรรมถึงปัญญาชนที่เอาตัวรอดด้วยการยกย่องแนวคิด “ศิลปะเพื่อศิลปะ” การสวดดีพลังฝ่ายปฏิวัติ ตลอดจนการรณรงค์กระแสปลดปล่อยสตรีจีนให้พ้นจากบ่วงแห่งประเพณีนิยม

คำสำคัญ: หลู่ซิ่น, วรรณกรรมจีนสมัยใหม่, บทบาท, สภาพสังคมจีน, ห้วงหัวเลี้ยวหัวต่อ

Abstract

This article presents Lu Hsun's roles as a great writer and leader of the "Art for life's sake" movement in modern Chinese literature, particularly his roles in portraying a Chinese society in the early 20th century, which was a critical transitional period for the country. Lu Hsun was an artist who wrote various types of literature. His literary works that have been translated into Thai consist of 28 short stories, 49 essays, and 42 poems. Lu Hsun's role as an "Art for life's sake" writer is evident in how he used his works to record historical events in China during the early 20th century. He depicted the lives of Chinese people in a contemporary society that blended old feudal concepts with new democratic ideas. He also portrayed the characteristics of people who could not yet shed their slave mentality resulting from cultivation under the old regime. Lu Hsun's literature also demonstrates his political stance and intention to oppose the reactionary government and intellectuals who

¹ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

Faculty of Humanities and Social Sciences, Lampang Rajabhat University

*Corresponding Author, Email: truongthihang.vn@gmail.com

survived by advocating the concept of "Art for art's sake," his praise for revolutionary forces, and his campaign to liberate Chinese women from the bonds of traditionalism.

Keywords: Lu Hsun, Modern Chinese Literature, Roles, Chinese Social Conditions, Period of Transition

บทนำ

หลู่ซุนหรือหลู่ซวิน (Lu Xun/Lu Hsun) เป็นชาวเมืองเส้าซิง (Shaoxing) มณฑลเจ้อเจียง (Zhejiang) สาธารณรัฐประชาชนจีน เกิดเมื่อวันที่ 25 กันยายน ค.ศ. 1881 และเสียชีวิตลงในเวลา 5 นาฬิกา 25 นาทีของวันที่ 19 ตุลาคม ค.ศ. 1936 สิริอายุ 55 ปี เขาเป็นนักคิด นักสู้ และนักเขียนผู้ยิ่งใหญ่แห่งประเทศจีนสมัยใหม่ ดังที่เหมาเจ๋อตง (Mao Zedong) ผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์จีนกล่าวถึงอิทธิพลของหลู่ซุนต่อขบวนการปฏิวัติจีนในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ว่า “หลู่ซุนเป็นแม่ทัพแห่งการปฏิวัติทางวัฒนธรรมของจีน ท่านไม่เพียงแต่เป็นนักวรรณคดีที่ยิ่งใหญ่เท่านั้น หากยังเป็นนักคิดที่ยิ่งใหญ่และนักปฏิวัติที่ยิ่งใหญ่ด้วย กระดูกของหลู่ซุนนั้นแข็งแกร่งที่สุด ท่านไม่มีความเป็นขี้ขลาดและลักษณะประจบสอพลอแม้แต่นิดเดียว นี่เป็นบุคลิกลักษณะที่มีคุณค่าที่สุดของประชาชนในเมืองขึ้นและกิ่งเมืองขึ้น” (เหมาเจ๋อตง, 2522, หน้า 254)

อิทธิพลของหลู่ซุนต่อวงการวรรณกรรมของจีนนั้น ปกรณ ลิมปบุตรณ์ (2546, หน้า 18) ให้ข้อมูลว่าเมื่อสิ้นศตวรรษที่ 20 หนังสือพิมพ์ของจีนได้สำรวจความคิดเห็นจากนักวิชาการและผู้รู้เพื่อจัดอันดับนวนิยายยอดเยี่ยมตลอดศตวรรษรวม 100 อันดับ ปรากฏว่า ผลงานรวมเรื่องสั้นชุด “นาหาน” (Na Han) หรือ “ตะโกนสู้” ของหลู่ซุนได้รับเลือกให้ครองอันดับที่หนึ่ง ขณะที่รวมเรื่องสั้นชุด “ผิงหวง” (Pang Huang) หรือ “ละล้าละลัง” ได้คะแนนเป็นอันดับที่สี่ อิทธิพลของหลู่ซุนต่อสังคมร่วมสมัยยังประจักษ์จากที่รัฐบาลจีนสนับสนุนให้จัดทำพิพิธภัณฑ์แสดงประวัติและผลงานของเขาจำนวนมาก ปัจจุบันประเทศจีนมีพิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับหลู่ซุนหลายแห่งตามเมืองต่าง ๆ ที่เขาเคยทำงานและใช้ชีวิต เช่น ปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ และเซี่ยเหมิน ฯลฯ (ณรงค์ ชินบุตร, ม.ป.ป.)

ผลงานที่โดดเด่นที่สุดของหลู่ซุนซึ่งทำให้เขามีฐานะเทียบเท่านักเขียนแนวสัจนิยม (realistic literature) ระดับโลกอย่างแมกซิม กอร์กี้ (Maxim Gorky) และอันตอน เชคอฟ (Anton Chekhov) แห่งรัสเซีย วอลแตร์ (Voltaire) แห่งฝรั่งเศส และจอร์จ ออร์เวลล์ (George Orwell) แห่งอังกฤษ ได้แก่ “บันทึกรประจำวันของคนบ้า” (A Madman's Diary) และ “ประวัติจริงของอา Q” (The True Story of Ah Q) โดยเฉพาะเรื่อง “ประวัติจริงของอา Q” ได้รับการแปลเป็นภาษาต่างประเทศกว่า 30 ภาษา มีการตีพิมพ์ซ้ำกว่า 60 ครั้ง ทั้งยังได้ดัดแปลงเป็นละคร ภาพยนตร์ บัลเลต์ และการนำเสนอในรูปแบบการ์ตูนและภาพแกะสลักไม้ (Foster, 2001) ในพากย์ภาษาไทย เรื่องสั้นชิ้นนี้มีหลายสำนวนทั้งที่ปรากฏนามผู้แปล ได้แก่ สำนวนที่แปลโดยเดชะ บัญชาชัยใช้ชื่อว่า “ประวัติจริงของอา Q” จากหนังสือ “ประวัติจริงของอาคิวและเรื่องสั้นอื่น ๆ ของหลู่ซุน” (หลู่ซุน, 2495) และหนังสือ “ประวัติจริงของอา Q” (หลู่ซุน, 2550) สำนวนที่แปลโดยอภิวัตติ์ใช้ชื่อว่า “เรื่องจริงของอาคิว” จากหนังสือ “เรื่องจริงของอาคิว” (หลู่ซุน, 2518) สำนวนที่แปลโดยมานิต เจริญบรรจงกิจใช้ชื่อว่า “ประวัติจริงของอา Q” จากหนังสือ “ประวัติจริงของอา Q” (หลู่ซุน, 2540) และสำนวนที่ไม่ปรากฏนามผู้แปล ได้แก่ “ประวัติจริงของอา Q” จากหนังสือ “ชุมนุมเรื่องสั้นของหลู่ซุน” (หลู่ซุน, ม.ป.ป.) “อา Q” จากหนังสือ “ชุมนุมเรื่องเอกของหลู่ซุน” (หลู่ซุน, 2523) และ “ประวัติจริงของอา Q” จากหนังสือ “ตะโกนสู้ ชุมนุมเรื่องสั้นของหลู่ซุน” (หลู่ซุน, 2563)

หลู่ซุนไม่เพียงมีอิทธิพลต่อสังคมจีนเท่านั้น หากยังทรงอิทธิพลในประเทศตะวันออก เช่น เวียดนาม ไทย ญี่ปุ่น ฯลฯ และประเทศตะวันตก เช่น รัสเซีย สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส ฯลฯ ผลงานของหลู่ซุนได้รับการเผยแพร่สู่สังคมไทยในช่วงต้นพุทธทศวรรษ 2490 และมีอิทธิพลต่อนักวิชาการโดยเฉพาะกลุ่มที่สนับสนุน

แนวคิด “ศิลปะเพื่อชีวิต” อย่างจิตร ภูมิศักดิ์ เป็นต้น ทวีป วรดิกล กล่าวถึงความนับถือที่จิตร ภูมิศักดิ์มีต่อ หลู่ซิ่นว่า “ที่บ้านของจิตรมีรูปของหลู่ซิ่นขนาด 12 นิ้วตั้งอยู่ ซึ่งแม่ของจิตรบอกว่า เวลาเพื่อนบ้านเห็นถามว่า รูปใคร เธอก็ตอบว่า ‘รูปพ่อของจิตร’ ” (เสมียนนารี, 2567) จิตร ภูมิศักดิ์ยังได้แปลกวีนิพนธ์เรื่อง “ง้วนาน” ของหลู่ซิ่นในช่วง พ.ศ. 2499-2500 ว่า “แม่คนพันบัญชีหน้าแย้ จงวางควั่นซาเฉยเถิดสหาย ต่อผอง เหล่านวชนเกิดกล่นราย จงน้อมกายก้มหัวเป็นง้วนาน” (หลู่ซิ่น, ปาจิณ และฉื่อ, 2522, หน้า 270)

วรรณกรรมของหลู่ซิ่นแม้จะได้รับการเผยแพร่สู่สังคมไทยในช่วงต้นพุทธทศวรรษ 2490 แต่เนื่องจาก ช่วงเวลาดังกล่าวประเทศไทยมีการต่อสู้อย่างดุเดือดระหว่างกลุ่มปัญญาชนแนวอนุรักษนิยมนำโดย ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมชกับกลุ่มปัญญาชนแนวสังคมนิยมนำโดยจิตร ภูมิศักดิ์ เป็นต้น โดยกลุ่มอนุรักษนิยมมีอิทธิพล มากกว่า ทั้งในวงการทางการเมืองและวรรณกรรม ส่งผลให้วรรณกรรมของหลู่ซิ่นกลายเป็นหนังสือต้องห้าม และผู้แปลก็มักจะไม่กล้าเปิดเผยตัวตน วรรณกรรมของหลู่ซิ่นกลับมาเป็นที่สนใจในวงวิชาการไทยอีกครั้ง ในช่วงกลางพุทธทศวรรษ 2540 ประจักษ์จากผลงานวิจัย เช่น ณปรีชัญ บุญวาศ (2543) ศึกษาเรื่อง “ทัศนะ ในการมองสังคมจีนของหลู่ซิ่น: ศึกษาจากงานเขียน” ศิริเพ็ชร ทฤษณาวดี (2544) ทำวิจัยเรื่อง “การศึกษา เปรียบเทียบวรรณกรรมของหลู่ซิ่นเรื่องอาคิวจิ้งจ้วนฉบับแปล” และภรดา เชียงจิ่ง (2557) ศึกษาเรื่อง “บุคลิกภาพผิดปกติของตัวละครในวรรณกรรมจีนสมัยขบวนการวัฒนธรรมใหม่ (ค.ศ. 1918-1924)” แม้หลู่ซิ่น จะเสียชีวิตเป็นเวลาเกือบ 100 ปี (ค.ศ. 1936-2025) แต่วรรณกรรมของเขาโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่อง “ประวัติ จริงของอา Q” ยังคงมีอิทธิพลต่อสังคมร่วมสมัยทั้งในประเทศจีนและประเทศไทย ในบทความเรื่อง “ ‘อาคิ๋ว’ ตัวละครอมตะของหลู่ซิ่นเพราะไม่ว่ายุคใด วงการใด ก็มีอาคิ๋ว” (เสียวจิ๋ว, 2566) ผู้เขียนพูดถึงลักษณะของตัว ละครอา Q อย่างน่าสนใจว่า “ความจริงอาคิ๋วเป็นทาสแต่เป็นทาสที่ไม่ยอมรับตรง ๆ ซึ่งเห็นว่า ตนเป็นทาส อา คิ๋วจึงเป็นยอดปรารถนาของชนชั้นปกครองในทุกยุคทุกสมัยเพราะไม่ว่าจะถูกกดขี่เพียงใดก็ถือว่า ตนเป็นผู้ชนะ อยู่ในใจ ถ้าถูกคนที่แข็งแรงกว่าข่มเหงก็หันมาออกตัวกับคนที่อ่อนแอกว่า” ดังนั้น ผู้เขียนจึงมองว่า อา Q เป็น ตัวละครอมตะของหลู่ซิ่นและบุคลิกของอา Q ที่สยบระย่อต่อผู้มีอำนาจแต่ในขณะเดียวกันก็พร้อมที่จะกดขี่ข่ม เหนงผู้ที่อ่อนแอกว่า เป็นลักษณะร่วมของผู้คนจำนวนมากในวงการธุรกิจและวงการศึกษปัจจุบัน “อาคิ๋วใน วงการธุรกิจได้แก่คนที่มึนหันหันตัวแต่มีความสุขอยู่ด้วยการคูดร่าอวดรวย คนประเภทต้องเข้าบ้าน อยู่แต่ซบถยนต์คันโต ๆ อาคิ๋วในวงการศึกษาก็คือคนที่มีความรู้ครึ่ง ๆ กลาง ๆ แต่มีความสุขถ้าได้มีโอกาส คูดร่าอวดความรู้ หลอกตนเองว่า รู้ในเรื่องที่ตัวไม่รู้เพราะการพูดความจริงว่า ตัวเองไม่รู้ เป็นความอัปยศที่ คนอย่างอาคิ๋วยอมรับไม่ได้เป็นอันขาด”

แนวคิด “ศิลปะเพื่อชีวิต” เป็นที่นิยมในวงการวรรณกรรมของรัสเซียและฝรั่งเศสในช่วงคริสต์ศตวรรษ ที่ 19 และเนื่องจากเป็นแนวคิดของกลุ่มนักเขียนฝ่ายซ้าย คำว่า “ศิลปะเพื่อชีวิต” จึงถูกขยายความเป็น “ศิลปะเพื่อประชาชน” โดยเฉพาะชนชั้นกรรมาชีพที่เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนขบวนการปฏิวัติตาม ลัทธิสังคมนิยม สารสำคัญของแนวคิด “ศิลปะเพื่อชีวิต” คือ

“... ไม่เพียงแต่จะเปิดโปงความเลวร้ายของชีวิต ... ไม่เพียงแต่จะศึกษาโลกและชีวิตตามที่ มันเป็นจริงและสะท้อนถ่ายออกมาอย่างซื่อสัตย์ ... ไม่เพียงแต่จะเป็นเสมือนหอกอันแหลมคมที่จะ ทะลวงแทงศัตรูแห่งประชาชนเท่านั้น หากจักต้องเป็นเสมือนโคมไฟอันจ้าสว่างที่ส่องนำแนวทาง ให้ประชาชนมองเห็นมรรคาอันจักนำไปสู่สภาพชีวิตที่ดีกว่า และเป็นเสมือนเชื้อเพลิงที่จุดจี้ลงใน กลางดวงใจของประชาชน เพื่อให้เขาตื่นขึ้นด้วยความสำนึกในอันที่จะเปลี่ยนแปลงโลกและชีวิตให้ ดำเนินไปสู่ความผาสุกและความดีงามอันสมบูรณ์แท้จริงอีกโสดหนึ่งด้วย”

(ทีปกร (จิตร ภูมิศักดิ์), 2566, หน้า 165-166)

แนวคิด “ศิลปะเพื่อชีวิต” เริ่มเผยแพร่สู่วงการวรรณกรรมของจีนในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 และ หลู่ซิ่นก็เป็นหนึ่งในผู้นำกระแสการรับใช้ประชาชนด้วยผลงานทางศิลปะดังกล่าว วรรณกรรมของเขาไม่เพียงสะท้อนสภาพที่สับสนอลหม่านของสังคมจีนร่วมสมัย ทว่ายังมีพลังก่อให้เกิดขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของเยาวชนโดยเฉพาะนักเรียนนักศึกษาจีนด้วย ดังที่ทวีป วรติลก (ม.ป.ป., หน้า 98) กล่าวว่า เรื่อง “บันทึกประจำวันของคนบ้า” ของหลู่ซิ่นมีผลโดยตรงต่อการเดินขบวนของนักศึกษาในเมืองปักกิ่งเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม ค.ศ. 1919

ช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ถือเป็นห้วงหัวเลี้ยวหัวต่อของประเทศจีน หลังการปฏิวัติซินไฮ่ที่ล้มล้างราชวงศ์ชิงใน ค.ศ. 1911 จีนตกอยู่ในสภาวะไร้ทิศทางด้านการเมืองการปกครอง อันเกิดจากการต่อสู้ที่ดุเดือดรุนแรงระหว่าง 3 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายอนุรักษนิยมนำโดยขุนศึกที่ประสงค์จะพัฒนาประเทศตามระบอบศักดินา เช่น หยวนซื่อไช่ (Yuan Shikai) จางซุ่น (Zhang Xun) ฯลฯ ฝ่ายตัวแทนของชนชั้นนายทุนที่เกิดทุนระบอบทุนนิยมแบบตะวันตกนำโดยซุนยัตเซ็น (Sun Yat Sen) และเจียงไคเช็ค (Chiang Kai Shek) และฝ่ายตัวแทนของผู้ใช้แรงงานภายใต้การนำของเหมาเจ๋อตงซึ่งมีแนวโน้มจะบริหารประเทศตามระบอบสังคมนิยมของรัสเซีย ไม่เพียงเท่านั้น ประชาชนจีนยังต้องเผชิญกับการรุกรานของทหารญี่ปุ่น และการขูดรีดของจักรวรรดินิยมตะวันตกอย่างเยอรมัน สหรัฐอเมริกา และอังกฤษ ท่ามกลางความสับสนอลหม่านดังที่กล่าวมา หลู่ซิ่นในฐานะนักเขียนที่ทรงอิทธิพลต่อวงการวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ ได้เลือกอยู่เคียงข้างประชาชนและต่อต้านรัฐบาลหลังปฏิวัติทั้งสมัยนำโดยขุนศึกและสมัยนำโดยพรรคก๊กมินตั๋ง เพื่อปกป้องประโยชน์ของประเทศชาติและสนองปณิธานของเขาในการใช้ผลงานศิลปะเพื่อรับใช้ประชาชน บทบาทสำคัญของหลู่ซิ่นต่อขบวนการปฏิวัติของจีนในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ทำให้เขาเป็นนักเขียน นักสู้ และนักปราชญ์ที่ได้รับความเคารพนับถือจากผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์และประชาชนจีนอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตาม การที่หลู่ซิ่นเลือกอยู่เคียงข้างชนชั้นกรรมาชีพและต่อต้านรัฐบาลหลังปฏิวัติ ส่งผลให้เขามีศัตรูจำนวนมาก ฝ่ายปฏิปักษ์ในวงการการเมืองและการประพันธ์ได้วิพากษ์วิจารณ์ชีวิตส่วนตัวรวมถึงผลงานของหลู่ซิ่นอย่างหนัก โดยเฉพาะเรื่องการแต่งงานครั้งที่สองกับสุ่ยกวางผิง (Hsu Kuang-ping) ผู้เป็นทั้งลูกศิษย์และสหายร่วมอุดมการณ์ของหลู่ซิ่น นักประพันธ์ที่สนับสนุนรัฐบาลหลังปฏิวัติยังลบหลู่เกียรติภูมิของหลู่ซิ่นด้วยการตั้งฉายาแก่เขาว่า “เป็นนักเขียนความเรียง” (จูชีวไป, 2522, หน้า 180) เพื่อเยาะเย้ยที่หลู่ซิ่นเขียนผลงานประเภทเรื่องสั้นได้น้อย การศึกษาบทบาทของหลู่ซิ่นในการใช้ผลงานวรรณกรรมเพื่อสะท้อนสภาพสังคมจีนช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ครั้งนี้ จึงไม่เพียงทำให้ประจักษ์ภาพของหลู่ซิ่นในฐานะศิลปินแนว “ศิลปะเพื่อชีวิต” ชื่นนำของจีน ทว่ายังทำให้เห็นถึงความสามารถของเขาที่ประพันธ์วรรณกรรมได้หลายประเภท ผลงานของหลู่ซิ่นที่ได้รับการแปลเป็นภาษาไทยมีทั้งหมด 119 เรื่อง แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ เรื่องสั้น จำนวน 28 เรื่อง ความเรียง จำนวน 49 เรื่อง และกวีนิพนธ์ จำนวน 42 เรื่อง โดยวรรณกรรมแปลแต่ละประเภทได้ทำหน้าที่สะท้อนสภาพสังคมจีนในห้วงหัวเลี้ยวหัวต่ออย่างน่าสนใจและแตกต่างกัน

1. วรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น

วรรณกรรมประเภทเรื่องสั้นของหลู่ซิ่นที่ใช้ประกอบการศึกษาคั้งนี้เป็นวรรณกรรมแปลภาษาไทย และมาจากหนังสือ 11 เล่ม ได้แก่ “พุ่มนี้” (หลู่ซิ่น, ม.ป.ป.), “ฝันสลาย” (หลู่ซิ่น, ม.ป.ป.), “ชุมนุมเรื่องสั้นของหลู่ซิ่น” (หลู่ซิ่น, ม.ป.ป.), “ประวัติจริงของอาคิวและเรื่องสั้นอื่น ๆ ของหลู่ซิ่น” (2495), “เรื่องจริงของอาคิว” (หลู่ซิ่น, 2518), “บันทึกของคนบ้า รวมเรื่องสั้นของหลู่ซิ่น” (หลู่ซิ่น, 2519), “ชุมนุมเรื่องเอกของหลู่ซิ่น” (หลู่ซิ่น, 2523), “ประวัติจริงของอา Q” (หลู่ซิ่น, 2540), “เรื่องสั้นของหลู่ซิ่น” (หลู่ซิ่น, 2546), “ประวัติจริงของอา Q” (หลู่ซิ่น, 2550) และ “ตะโกนสู่ ชุมชนเรื่องสั้นของหลู่ซิ่น” (หลู่ซิ่น, 2563)

การสังเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือ 11 เล่มดังกล่าวทำให้ได้เรื่องสั้น จำนวน 28 เรื่อง ได้แก่ เรื่องสั้นที่เขียนเมื่อ ค.ศ. 1918 มี 1 เรื่อง คือ “บันทึกประจำวันของคนบ้า” เรื่องสั้นที่เขียนเมื่อ ค.ศ. 1919 มี 2 เรื่อง ได้แก่ “ขงอจี” และ “ยา” เรื่องสั้นที่เขียนเมื่อ ค.ศ. 1920 มี 4 เรื่อง ได้แก่ “พุ่มนี้”, “เรื่องเล็ก ๆ เรื่องหนึ่ง”, “คลื่นลม” และ “เรือนผม” เรื่องสั้นที่เขียนเมื่อ ค.ศ. 1921 มี 2 เรื่อง ได้แก่ “บ้านเกิด” และ “ประวัติจริงของอา Q” เรื่องสั้นที่เขียนเมื่อ ค.ศ. 1922 มี 5 เรื่อง ได้แก่ “จิวชนบท”, “เทศกาลขนมจ้าง”, “แสงสว่าง”, “กระต่ายกับแมว” และ “สุขนาฏกรรมของเป็ด” เรื่องสั้นที่เขียนเมื่อ ค.ศ. 1924 มี 4 เรื่อง ได้แก่ “ไห้เจ้า”, “ในร้านเหล้า”, “ครอบครัวที่มีความสุข” และ “สปู่” เรื่องสั้นที่เขียนเมื่อ ค.ศ. 1925 มี 8 เรื่อง ได้แก่ “ปราชญ์ คนโง่ และทาส”, “ผู้ถือสันโดษ”, “กำสรวลอดีต บันทึกของจวนเซิง”, “หย่าร้าง”, “ตะเกียงสว่างนิรันดร์กาล”, “ประจัน”, “ท่านอาจารย์กอร์” และ “น้องพี่” และเรื่องสั้นที่เขียนเมื่อ ค.ศ. 1926 มี 2 เรื่อง ได้แก่ “สูดวงจันทร์” และ “ตีดาบ”

หลู่ซิ่นเขียนเรื่องสั้นไม่มากและส่วนใหญ่เขียนในช่วงต้น ๆ ของการประกอบอาชีพนักเขียน คือ ตั้งแต่ ค.ศ. 1918 ถึง ค.ศ. 1926 อย่างไรก็ตาม เรื่องสั้นของเขาแทบทุกเรื่องมีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ สร้างชื่อเสียงแก่ผู้เขียน และทำให้หลู่ซิ่นได้เข้ามาอยู่ในกลุ่มนักเขียนแนวสัจนิยมที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของโลก

หนังสือรวมเรื่องสั้นของหลู่ซิ่นมีทั้งหมด 3 ชุด ได้แก่ “ตะโกนสู้” (call to arms) “ละล้าละลัง” (wandering) และ “เรื่องเก่าเล่าใหม่” (old tales retold) โดย “เรื่องเก่าเล่าใหม่” เป็นที่รู้จักน้อยที่สุด ทั้งต่อผู้อ่านชาวจีนและผู้อ่านชาวต่างประเทศ ทั้งนี้ เพราะหลู่ซิ่นอาศัยเค้าโครงนิยายปรัมปราในการดำเนินเรื่อง แต่ปรับรายละเอียดและเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อชี้ให้เห็นถึงความไม่สอดคล้องระหว่างจินตนาการกับชีวิตจริงดังที่ปรภณ ลิมปานุสรณ์ (2546, หน้า 7) กล่าวว่า ผู้อ่านต้องมีความรู้ด้านวรรณคดีโบราณของจีนอย่างดีจึงจะเข้าใจเรื่องสั้นในชุด “เรื่องเก่าเล่าใหม่” ได้ เรื่องสั้นของหลู่ซิ่นที่ใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่มาจากหนังสือชุด “ตะโกนสู้” และ “ละล้าละลัง” แต่มีเรื่องสั้น 2 เรื่องที่มาจากหนังสือชุด “เรื่องเก่าเล่าใหม่” ได้แก่ “สูดวงจันทร์” และ “ตีดาบ”

หนึ่งในปัจจัยที่ทำให้หลู่ซิ่นกลายเป็นผู้นำขบวนการปฏิวัติด้านศิลปวัฒนธรรมของจีนในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 คือ วรรณกรรมของเขามุ่งสะท้อนปัญหาในสังคมร่วมสมัยโดยเฉพาะวิถีชีวิตของชนชั้นล่างที่ถูกสังคมมองข้ามมาโดยตลอด แตกต่างกับวรรณกรรมคลาสสิกที่เน้นเรื่องราวเกี่ยวกับชนชั้นสูงฝ่ายเดียว เรื่องสั้นของหลู่ซิ่นจึงเป็นพื้นที่บันทึกเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของประเทศจีนในห้วงหัวเลี้ยวหัวต่อ ฉายภาพชีวิตของชาวจีนในสังคมร่วมสมัยที่มีการผสมผสานระหว่างแนวคิดเก่ากับแนวคิดใหม่ ตลอดจนบุคลิกลักษณะของประชาชนที่ยังไม่อาจสลัดคราบแห่งความเป็นทาส อันเป็นผลจากการอบรมบ่มเพาะในระบอบศักดินาที่ฝังรากลึกอยู่ในสังคมมานานหลายพันปี

เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่ถูกสอดแทรกอยู่ในเรื่องสั้นของหลู่ซิ่นมีจำนวนมาก เช่น ในเรื่อง “เทศกาลขนมจ้าง” มีเหตุการณ์เดินขบวนของคนในวงการศึกษากรุงปักกิ่งกว่าหนึ่งหมื่นคนเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน ค.ศ. 1921 เพื่อเรียกร้องเงินเดือนที่รัฐบาลค้างชำระ ฝ่ายรัฐบาลได้สั่งให้ทหารเข้าสลายฝูงชนจนเกิดการปะทะกันและทำให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บจำนวนมาก (หลู่ซิ่น, 2546, หน้า 134) ส่วนในเรื่อง “เรือนผม” พูดถึงการเฉลิมฉลองวันชาติในวันที่ 10 เดือนตุลาคมตามคำสั่งของรัฐบาลหลังปฏิวัติ ซึ่งประชาชนในยุคร่วมสมัยกับหลู่ซิ่นเรียกว่า “เทศกาลสองสิบ” ทั้งนี้ เพื่อระลึกเหตุการณ์วันที่ 10 ตุลาคม ค.ศ. 1911 ที่พรรคปฏิวัติ นำโดยซุนยัตเซ็นก่อการจลาจลที่เมืองอู่ซิง ล้มล้างราชวงศ์ชิง และนำไปสู่การสถาปนาสาธารณรัฐจีนใน ค.ศ. 1912 จากนั้นมีการประกาศให้วันที่ 10 ตุลาคมเป็นวันชาติของสาธารณรัฐจีน เรียกกันทั่วไปว่า “ขวงสี่เจี๋ย” (วันสำคัญสองสิบ) ซึ่งปัจจุบันเป็นวันชาติของไต้หวัน (หลู่ซิ่น, 2546, หน้า 94) อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์ที่หลู่ซิ่นตั้งใจเน้นย้ำในผลงานของเขา ได้แก่ การปฏิวัติซินไฮ่เมื่อ ค.ศ. 1911 จากเรื่อง “ประวัติจริงของอา Q”

และ “คลื่นลม” ตลอดจนความเปลี่ยนแปลงด้านแนวคิดของเยาวชนจีนหลังขบวนการ 4 พฤษภาคมในเรื่อง “กำสรวลอดีต บันทึกรักของจวนเซิง”

ราชวงศ์แมนจูเรียได้เข้าพิชิตกรุงปักกิ่งเมื่อ ค.ศ. 1636 และสถาปนาราชวงศ์ชิงที่ปกครองประเทศจีนยาวนานเกือบ 300 ปี (ค.ศ. 1636-1911) การเปลี่ยนแปลงราชวงศ์ปกครองดังกล่าวส่งผลให้ผู้ชายฮั่นถูกบังคับให้ไว้ผมตามแบบแมนจูเรีย คือ โคนหน้าผากและถักผมที่เหลือให้เป็นเปียยาวอยู่ด้านหลังกับทั้งสร้างความไม่พอใจแก่ชาวฮั่นทั่วไปซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ กบฏต่อต้านราชวงศ์ชิงจึงมีขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะกบฏไท่ผิงระหว่าง ค.ศ. 1850-1864 ขบวนการไท่ผิงซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวนายากจนมีวัตถุประสงค์เพื่อล้มล้างราชวงศ์ของชาวแมนจูเรีย และก่อตั้งราชวงศ์ขึ้นมาปกครองใหม่ที่นำโดยชาวฮั่น กบฏกลุ่มนี้จึงประหารชีวิตใครก็ตามที่ไว้เปียเพราะถือเป็นสัญลักษณ์แทนราชวงศ์ต่างชาติ และรณรงค์ให้ผู้ชายจีนไว้ผมยาวตามแบบของชาวฮั่นคือ ไม่โกนหน้าผากและไม่ถักเปียอยู่ด้านหลัง ด้วยเหตุนี้ ขบวนการไท่ผิงจึงถูกกลุ่มปฏิภิกิริยาเรียกว่า “กบฏผมยาว” ขณะที่การปฏิวัติซินไฮ่ใน ค.ศ. 1911 นำโดยซุนยัตเซ็นซึ่งเป็นตัวแทนของชนชั้นนายทุน ทำให้ปฎิพระจักรพรรดิพระองค์สุดท้ายของราชวงศ์ชิงต้องสละราชสมบัติ และประเทศสาธารณรัฐจีนได้สถาปนาขึ้นอย่างเป็นทางการใน ค.ศ. 1912

การปฏิวัติซินไฮ่แม้จะมีความหมายอย่างยิ่งต่อประวัติศาสตร์ของจีน เพราะสามารถล้มล้างราชวงศ์ชิง ราชวงศ์สุดท้ายที่ปกครองตามระบอบศักดินา และทำให้จีนก้าวเข้าสู่ห้วงใหม่ในประวัติศาสตร์การพัฒนาของประเทศ กระนั้นการปฏิวัติซินไฮ่ได้เปลี่ยนแปลงสังคมแต่รูปแบบภายนอก ในความเป็นจริงประเทศจีน ยังอยู่ในสภาพเดิมเหมือนสมัยปกครองด้วยระบอบศักดินา หลังซุนยัตเซ็นได้รับเลือกจากที่ประชุมผู้แทน 17 มณฑลทั่วประเทศให้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี และมีการจัดตั้งรัฐบาลเฉพาะกาลแห่งสาธารณรัฐจีนเมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1912 ฝ่ายพลังปฏิภิกิริยานำโดยหยวนซื่อไข่ ขุนศึกที่มีอำนาจสูงสุดด้านการทหารขณะนั้น ก็พยายามเข้าแทรกแซงและชิงผลดอกของการปฏิวัติซินไฮ่ เขาได้รับแต่งตั้งให้เป็นประธานาธิบดีเฉพาะกาลแห่งสาธารณรัฐจีนแทนซุนยัตเซ็นเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1912 และการปกครองของรัฐบาลพลังปฏิภิกิริยาก็ทำให้สังคมจีนกลับสู่สภาพเดิมอย่างสมบูรณ์ คือ ประชาชนถูกกดขี่ขูดรีดจากเจ้าที่ดินและนายทุนหน้าเลือด (พวงร้อย คำเรียง, 2523, หน้า 134)

รัฐบาลพลังปฏิภิกิริยาพยายามปฏิรูปประเทศหลายประการ เช่น ส่งเสริมให้นักเรียนจีนศึกษาความรู้และวิทยาศาสตร์ของตะวันตก ปรับเปลี่ยนประเพณีที่ล้าสมัย และรณรงค์ให้คนรุ่นใหม่ตัดผมสั้น ฯลฯ อย่างไรก็ตาม สงครามกลางเมืองจากการแย่งชิงอำนาจระหว่างขุนศึกที่ปกครองมณฑลต่าง ๆ รวมถึงการต้องรับมือกับการรุกรานของทหารญี่ปุ่น ทำให้ประเทศจีนตกอยู่ในห้วงแห่งความสับสนอลหม่านและมีดมนที่สุดห้วงหนึ่งในประวัติศาสตร์ ยิ่งไปกว่านั้น เหตุการณ์เมื่อ ค.ศ. 1915 ที่หยวนซื่อไข่ตั้งตนเป็นพระเจ้าจักรพรรดิหมายจะฟื้นฟูระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์อีกครั้ง ทำให้พลังทางการเมืองทั้งฝ่ายปฏิวัติและที่เป็นฝ่ายเดียวกันคัดค้านอย่างหนัก หยวนซื่อไข่ต้องลาออกจากการเป็นจักรพรรดิใน ค.ศ. 1916 และเสียชีวิตหลังจากนั้นไม่นาน ต่อมาจางซุ่น ผู้ว่าการทหารมณฑลอานฮุยจัดตั้งรัฐบาลใหม่เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน ค.ศ. 1917 และพยายามฟื้นฟูการปกครองของราชวงศ์ชิงด้วยการอัญเชิญจักรพรรดิปูยีกลับสู่ราชบัลลังก์เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 1917 การกระทำดังกล่าวสร้างความไม่พอใจแก่บรรดาขุนศึกรวมทั้งบุคคลสำคัญของจีน และก่อให้เกิดการปฏิวัติล้มล้างอำนาจของจางซุ่น ในที่สุดจักรพรรดิปูยีต้องสละราชบัลลังก์เป็นครั้งที่สอง และรัฐบาลจางซุ่นก็ยุติบทบาททางการเมืองลงหลังครองอำนาจเพียง 13 วัน (ทิพย์สุดา ปิยะพันธ์, 2551, หน้า 74-75)

ความสับสนอลหม่านของจีนระหว่าง ค.ศ. 1911-1917 ถูกสอดแทรกอยู่ในเรื่องสั้นของหลู่ซิ่นอย่างน่าสนใจ เช่น ในเรื่อง “ประวัติจริงของอา Q” ตัวละครอา Q ตั้งข้อสังเกตว่า แม้จะเกิดการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองแล้ว แต่ดูเหมือนว่า หมู่บ้านเว่ยจวงที่เขาอาศัยยังอยู่ในสภาพเดิม ฝ่ายขูดรีด

ยังคงเป็นบุคคลหน้าเดิม ๆ เพียงแต่เปลี่ยนชื่อตำแหน่งให้เข้ากับบริบทใหม่เท่านั้น ผลพลอยได้จากการปฏิวัติที่ประจักษ์เป็นรูปธรรมมากที่สุดน่าจะเป็นเรื่องการตัดหางเปียทิ้งเพื่อเป็นการยืนยันว่า สังคมจีนได้ก้าวสู่ยุคแห่งการปฏิวัติแล้ว (หลูซิน, 2563, หน้า 198)

ส่วนเหตุการณ์จักรพรรดิบูยี้กลับมามีอำนาจอีกครั้งปรากฏในเรื่อง “คลื่นลม” ซึ่งอำนวยการทั้งคุณและโทษแก่ตัวละครที่เป็นชาวชนบท นายเจ็ดซังซึ่งถูกจับตัดหางเปียในช่วงเกิดการปฏิวัติใหม่ ๆ ต้องจมอยู่กับความทุกข์เพราะถูกเพื่อนบ้าน ภรรยา และมารดาประณามอย่างหนัก ขณะที่ท่านจ้าวผู้มีความคิดหลักแหลมจากการอ่าน “สามก๊ก” เพียงปล่อยเปียที่เคยขมวดขึ้นไว้บนศีรษะพร้อมกับโกนหน้าผากเล็กน้อยก็ได้ทรงผมตามแบบของผู้ชายแมนจูเรีย อย่างไรก็ตาม หลังประชาชนแน่ใจว่า พระเจ้าจักรพรรดิทรงหมดสิ้นพระราชอำนาจแล้ว นายเจ็ดซังก็กลับมาเป็นที่เคารพนับถือของคนรอบข้างอีกครั้ง ส่วนท่านจ้าวรีบม้วนหางเปียขึ้นไว้บนศีรษะเหมือนนักพรตในลัทธิเต๋าตามเดิม

ขณะที่ขบวนการ 4 พฤษภาคมเป็นการเคลื่อนไหวทางการเมืองของนักศึกษาในเมืองปักกิ่ง และเกิดจากมติในการประชุมสันติภาพที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ช่วงปลายเดือนเมษายน ค.ศ. 1919 ทั้งนี้มหาอำนาจจักรวรรดินิยมสนับสนุนให้จักรวรรดิญี่ปุ่นมีสิทธิ์ครอบครองเขตเช่าของเยอรมันในมณฑลซานตง ประเทศจีน รัฐบาลจีนนำโดยขุนศึกแทนที่จะต่อสู้เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ กลับยินยอมคล้อยตามมติในที่ประชุมอย่างปราศจากเงื่อนไข เรื่องนี้สร้างความสะเทือนใจแก่ประชาชนที่เคยตั้งความหวังว่า การที่จีนเข้าข้างฝ่ายพันธมิตร และส่งคนงานกว่าสองแสนคนไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมในยุโรปซึ่งขาดแคลนแรงงานระหว่างสงคราม จะมีผลให้สนธิสัญญาอันไม่เป็นธรรมต่าง ๆ ที่จักรวรรดินิยมทำไว้กับจีนถูกยกเลิกตลอดจนทำให้ประเทศจีนได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกับประเทศมหาอำนาจอื่น ๆ กระนั้นมติในที่ประชุมสันติภาพปารีสได้ชี้ชัดว่า ฝ่ายพันธมิตรหักหลังประเทศจีนด้วยการทำสัญญากับญี่ปุ่น และอนุญาตให้ญี่ปุ่นมีอำนาจเหนือมณฑลซานตงแทนเยอรมันที่แพ้สงครามเพื่อโน้มน้าวให้ญี่ปุ่นเข้าร่วมสงครามโลก ดังนั้น ในวันที่ 4 พฤษภาคม ค.ศ. 1919 ขบวนการนักศึกษากว่า 3,000 คนซึ่งเป็นตัวแทนจากมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย 13 แห่งในเมืองปักกิ่ง จึงชุมนุมกันที่จัตุรัสเทียนอันเหมิน ก่อนจะเคลื่อนขบวนอย่างสงบไปที่บ้านพักของรัฐมนตรีคมนาคม ซึ่งเป็นคนนิยมญี่ปุ่นและเป็นตัวแทนของรัฐบาลจีนในการประชุมสันติภาพปารีส รัฐบาลขุนศึกจึงสั่งปราบปรามการชุมนุมประท้วงของนักศึกษา ทำให้นักศึกษามหาวิทยาลัยปักกิ่งถูกทำร้ายจนบาดเจ็บสาหัส 1 คน และนักศึกษาอีก 32 คน ถูกจับกุมตัว เหตุการณ์ครั้งนั้นส่งผลสะเทือนในวงกว้างทั้งแวดวงการศึกษา การเมือง และวรรณกรรม

ขบวนการ 4 พฤษภาคม นอกจากจะสะท้อนพลังของคนรุ่นใหม่ในการกำหนดอนาคตของประเทศจีนแล้ว ยังทำให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงด้านแนวคิดของเยาวชนแทบทุกด้าน เช่น ความเชื่อมั่นในตนเอง การดำเนินชีวิตบนหลักเหตุผลมากกว่าความเคยชินหรือความเชื่อมงายเหมือนกับที่ประชาชนถูกครอบงำในระบอบเก่า ฯลฯ อย่างไรก็ตาม เยาวชนในยุคร่วมสมัยกับหลูซินมีจุดอ่อน คือ ความใจร้อนและการมองขบวนการปฏิวัติในมุมแคบแทนที่จะเป็นกระบวนการที่มีหลายขั้นตอน เยาวชนต้องการเปลี่ยนแปลงสังคมอย่างเบ็ดเสร็จและรวดเร็วแทนการใช้หลักค่อยเป็นค่อยไป ด้วยเหตุนี้ หลูซินจึงเขียนเรื่อง “กำสรวลอดีตบันทึกของจวนเซิง” เพื่อเป็นสัญญาณเตือนคนรุ่นใหม่ถึงอุปสรรคที่รอคอยพวกเขาอยู่เบื้องหน้า ในเรื่องสั้นชิ้นนี้ ตัวละครสื่อจวนเซิงและจื่อจุน เป็นเยาวชนที่ได้รับการศึกษาแบบใหม่ มีความเชื่อมั่นในตนเอง และเปี่ยมด้วยอุดมการณ์ในการเปลี่ยนแปลงสังคม สื่อจวนเซิงสามารถอภิปรายอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อยถึงปัญหาเผด็จการในครอบครัว การทำลายประเพณีนิยม รวมถึงการต่อสู้เพื่อความเสมอภาคระหว่างสามก๊กภรรยา ส่วนประโยคที่จื่อจุนชอบพูดติดปาก คือ “ฉันเป็นตัวของฉันเอง ใครก็ไม่มีสิทธิ์จะมายุ่งกะเรื่องของฉัน!” (หลูซิน, 2563, หน้า 370) ปัญหาเริ่มปรากฏเมื่อทั้งสองตัดสินใจมาอยู่ด้วยกันทั้งที่ยังไม่ได้แต่งงาน การต้องแบ่งปัน

ค่าครองชีพและพื้นที่ส่วนตัวทำให้ทั้งสองเห็นถึงข้อบกพร่องของอีกฝ่ายหนึ่ง เช่น สื่อจวนเชิงชอบดอกไม้ขณะที่จื่อจุนสนใจแต่สัตว์เลี้ยง การต้องทำงานเป็นแม่บ้านทำให้จื่อจุนอยู่ในสภาพเหงื่อไหลอาบหน้าตลอดวัน และดูไม่สวยงามในสายตาของสามี และลักษณะนิสัยของเธอก็เปลี่ยนไปจากเดิม ไม่เหมือนสมัยที่รักกันใหม่ ๆ หลังถูกไล่ออกจากงาน สื่อจวนเชิงตัดสินใจแยกทางกับภรรยาเพราะมองว่า เธอกำลังขัดขวางความสำเร็จก้าวหน้าของเธอ เรื่องยุติด้วยความบอบช้ำและการเสียชีวิตของจื่อจุนที่ไม่อาจทนรับกระแสต่อต้านจากครอบครัวข้างเรื่องสั้นชิ้นนี้ได้สะท้อนมุมมองของหลู่ซิ่นเกี่ยวกับเยาวชนในยุคร่วมสมัย คือ แม้จะได้รับแนวคิดใหม่และมีอุดมการณ์อันแรงกล้า แต่การขาดประสบการณ์ชีวิตทำให้เยาวชนประเมินสถานการณ์ผิดพลาด ดังนั้น เมื่อต้องเผชิญกับกรรมกรรมชีวิต ทั้งสื่อจวนเชิงและจื่อจุนต่างก็อยู่ในอาการประหนึ่งปลาเนื้อคนน้ำและทำให้เห็นถึงความอ่อนแอของแต่ละคนที่ต่างจากในจินตนาการ เช่น สื่อจวนเชิงไม่สามารถเลี้ยงดูภรรยาได้ ส่วนจื่อจุนแม้จะเป็นผู้หญิงสมัยใหม่ แต่ก็ไม่สามารถทำมาหากินเลี้ยงชีพตามลำพังท่ามกลางบริบทของสังคมที่ยังไม่รองรับบทบาทของสตรีเพศ ฯลฯ

เรื่องสั้นของหลู่ซิ่นยังฉายภาพชีวิตของชาวจีนในสังคมร่วมสมัยที่มีการผสมผสานระหว่างแนวคิดเก่ากับแนวคิดใหม่ ด้านการเมืองการปกครอง ได้มีการต่อสู้อย่างดุเดือดระหว่างกลุ่มที่สนับสนุนระบอบศักดินากับกลุ่มที่สนับสนุนระบอบประชาธิปไตย ทำให้เยาวชนที่นิยมการปกครองกระแสใหม่ถูกมองว่าเป็นบ้าหรือเป็นคนเนรคุณ ดังตัวละครน้องชายในเรื่อง “บันทึกประจำวันของคนบ้า” ที่ถูกครอบครัวมองว่ามีอาการผิดปกติทางจิตเพราะกล่าวหาสังคมในระบอบศักดินาว่าเป็นสังคม “คนกินคน” ตัวละคร “ข้าพเจ้า” ในเรื่อง “ไหว้เจ้า” ซึ่งไม่ถูกกับอาร์วี่ผู้เป็นศิษย์เก่าแห่งสำนักศึกษาชั้นสูงของราชวงศ์ชิง ตัวละครชายหนุ่มในเรื่อง “ยา” ที่ถูกประหารชีวิตเพราะมองว่า แผ่นดินซึ่งเป็นของประชาชนทุกคน ไม่ใช่คนใดคนหนึ่งตลอดจนตัวละครชายหนุ่มผู้ไม่เชื่อว่า การดับตะเกียงจะทำให้หมู่บ้านประสบเคราะห์ร้ายในเรื่อง “ตะเกียงสว่างนิรันดร์กาล” ด้านการรักษาโรค ชาวจีนในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 นิยมการรักษาโรคแผนโบราณมีความเชื่อว่า ระบบธาตุส่งผลโดยตรงต่ออาการเจ็บไข้ได้ป่วยในเรื่อง “ยา” และความเชื่อที่ว่า การกินเลือดมนุษย์จะทำให้สุขภาพแข็งแรงในเรื่อง “พวงนี้” นอกจากนี้ ยังมีการรักษาโรคแบบผสมผสานระหว่างการแพทย์แผนโบราณกับการแพทย์แผนตะวันตกดังตัวอย่างในเรื่อง “น้องพี” เป็นต้น

วิถีชีวิตของชาวจีนในสังคมร่วมสมัยที่หลู่ซิ่นพยายามต่อต้านมาโดยตลอด คือ การไม่มีเหตุผลเนื่องจากทำให้ประชาชนดำเนินชีวิตตามความเคยชินมากกว่าที่จะเป็นการพิจารณาตามบริบทแวดล้อมดังตัวอย่างในเรื่อง “กระต่ายกับแมว” และ “สุขนากกรรมของเป็ด” ขณะที่เรื่องสั้นในชุด “เรื่องเก่าเล่าใหม่” จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ “สูดวงจันทร์” และ “ตีดาบ” ทำให้เห็นถึงอิทธิพลที่นิยายปรัมปราที่มีความนึกคิดของผู้คน กล่าวคือ ชาวจีนส่วนใหญ่ชอบอยู่ในโลกแห่งจินตนาการมากกว่าโลกแห่งความเป็นจริง นอกจากนั้น การสร้างตัวละครเหมยเจียนฉือที่ประเมินศักยภาพตนเองอย่างสูงในเรื่อง “ตีดาบ” หลู่ซิ่นพยายามชี้ให้เห็นว่าการไม่กล้ายอมรับข้อจำกัดส่งผลให้ชาวจีนหลับใหลอยู่แต่ในอดีตหรือในโลกแห่งจินตนาการ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อขบวนการปฏิวัติแทบทุกด้าน

ปัญญาชนและผู้ใช้แรงงานในเรื่องสั้นของหลู่ซิ่นมีลักษณะโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ และสามารถเป็นตัวแทนของกลุ่มชนแต่ละกลุ่มในสังคมร่วมสมัย สามัญชนจีนในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ยังไม่อาจสลัดคราบแห่งความเป็นพลเมืองในระบอบเก่า เช่น ลักษณะจำยอมจนกลายเป็นความเคยชินของตัวละครยุ่นถู่ในเรื่อง “บ้านเกิด” และตัวละครที่เป็นทาสในเรื่อง “ปราศรัย คนโง่ และทาส” ความก๊อกลอกและบุคลิกที่ย้อนแย้งของอา Q ในเรื่อง “ประวัติจริงของอา Q” ที่สยบระยอต่อผู้มีอำนาจแต่กดขี่ข่มเหงผู้ที่ไม่มีความรู้ ผู้ใช้แรงงานในเรื่องสั้นของหลู่ซิ่นยังมีลักษณะร่วมหลายประการ เช่น ความสอดรู้สอดเห็นดังตัวอย่างฝูงชนที่มามุงดูตำรวจและนักโทษบนท้องถนนในเรื่อง “ประจัน” การที่ชาวบ้านเกาะกลุ่มกันวิจารณ์ชีวิตของ

นางเสียงหลินในเรื่อง “ไหว้เจ้า” รวมถึงเหตุการณ์การหย่าร้างระหว่างอัยกุกกับ “ไอ้สัตว์หนุ่ม” ซึ่งเป็นที่โจษจันในละแวกชายฝั่งทะเลรวม 18 หมู่บ้านในเรื่อง “การหย่าร้าง”

ปัญญาชนในเรื่องสั้นของหลู่ซิ่นมีความหลากหลาย ได้แก่ กลุ่มที่ได้รับการศึกษาแบบเก่า เช่น ตัวละครข่งอี้จี้ในเรื่อง “ข่งอี้จี้” และตัวละครเฉินซื่อเฉิงในเรื่อง “แสงสว่าง” ลักษณะร่วมของปัญญาชนกลุ่มนี้คือ ชำนาญแต่การท่องจำตำราหนังสืออย่างเดียว ส่วนปัญญาชนที่ได้รับการศึกษาแบบใหม่แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่สนับสนุนรัฐบาลหลังปฏิวัติซึ่งส่วนใหญ่เป็นพวกนิยมรูปแบบภายนอกและมีลักษณะครึ่ง ๆ กลาง ๆ ไม่เด็ดขาด เช่น ตัวละครเว่ยเหลียนซู่ในเรื่อง “ผู้ถือสันโดษ” และฟิงเสวียนเซาในเรื่อง “เทศกาลขนมจ้าง” ขณะที่ปัญญาชนที่มีเจตนาอยู่เคียงข้างประชาชน ต้องเผชิญกับปัญหาปากท้องในชีวิตประจำวันจนก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างอุดมการณ์กับการเอาชีวิตรอด เช่น ตัวละครหลี่เหว่ยฝูในเรื่อง “ในร้านเหล้า” หรือตัวละครที่เป็นนักเขียนในเรื่อง “ครอบครัวที่มีความสุข” หลู่ซิ่นยังชี้ให้เห็นถึงข้อจำกัดอื่น ๆ ของปัญญาชน เช่น ความไร้น้ำยาของเกากันถึงในเรื่อง “ท่านอาจารย์กอร์” ที่ไม่กล้าแม้แต่จะเงยหน้ามองเด็กนักเรียนในระหว่างสอนหนังสือ หรือความใจร้อนของคนรุ่นใหม่ดังกรณีของสื่อจวนเซิงและจื่อจุนในเรื่อง “กำสรวลอดติดบันทึกของจวนเซิง” ฯลฯ

สิ่งที่ทำให้หลู่ซิ่นแตกต่างจากนักเขียนแนว “ศิลปะเพื่อชีวิต” ในวงการวรรณกรรมจีนสมัยใหม่คือ เขาไม่เพียงสะท้อนปัญหาสังคมและวิถีชีวิตที่ล้าสมัยของประชาชน ทว่าท่ามกลางความสับสนอลหม่านของประเทศจีนในห้วงหัวเลี้ยวหัวต่อ หลู่ซิ่นยังมองเห็นพลังอันยิ่งใหญ่ของผู้ใช้แรงงานในฐานะกลุ่มชนที่มีจำนวนมากที่สุดและเชื่อมั่นว่า ชนกลุ่มนี้จะเป็นพลังขับเคลื่อนให้ประเทศจีนผ่านพ้นวิกฤตต่าง ๆ ไปได้ ตัวอย่างเช่น หลู่ซิ่นพูดถึงความมีน้ำใจและความสมานสามัคคีของชาวชนบทในเรื่อง “จิว่ชนบท” และความรับผิดชอบของพลเมืองที่เป็นบุคคลธรรมดา ๆ ในเรื่อง “เรื่องเล็ก ๆ เรื่องหนึ่ง” ฯลฯ การชี้ให้เห็นถึงข้อบกพร่องต่าง ๆ ของปัญญาชนจีน หลู่ซิ่นไม่มีเจตนาที่จะบั่นทอนกำลังใจของชนกลุ่มนี้ กลับเป็นการตีเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนา การสะท้อนปัญหาของปัญญาชนจีนจึงถือเป็นความสำเร็จขั้นต้นเพื่อที่คนกลุ่มนี้จะสามารถทำหน้าที่ผลักดันขบวนการปฏิวัติของประชาชนต่อไป ดังข้อความตอนท้ายในเรื่อง “ในร้านเหล้า” ว่า

“ข้าพเจ้าเดินกลับไปยังโรงแรมตามลำพังลมหนาวและหิมะพัดมาต้องใบหน้า
แต่กลับรู้สึกสดชื่น ท้องฟ้ามืดลงแล้ว อาคารบ้านเรือนและถนนหนทางก็ถึกร้อยเข้าด้วยกัน
ในตาข่ายหิมะอันหนาแน่นและขาวบริสุทธิ์ ทว่าไม่นั่งอยู่กับที่”

(หลู่ซิ่น, 2563, หน้า 287)

2. วรรณกรรมประเภทความเรียง

ความเรียงของหลู่ซิ่นที่ใช้ประกอบการศึกษาคั้งนี้เป็นวรรณกรรมแปลภาษาไทยจากหนังสือ 2 เล่ม ได้แก่ “คนกินคน” (หลู่ซิ่น, ปาจิณ และฉื่อ, 2522) และ “ชุมนุมกวีร้อยแก้วชุด ‘หญ้าป่า’ ” (หลู่ซิ่น, 2523) ประกอบด้วยความเรียงจำนวน 49 เรื่อง ความเรียงที่เขียนเมื่อ ค.ศ. 1924 มี 5 เรื่อง ได้แก่ “คืนฤดูใบไม้ร่วง”, “การลาจากของเงา”, “ขอทาน”, “ล้างแค้น (1)” และ “ล้างแค้น (2)” ความเรียงที่เขียนเมื่อ ค.ศ. 1925 มี 14 เรื่อง ได้แก่ “ในการบรรยายความเห็น”, “คำโต้ตอบของสุนัข”, “ความหวัง”, “หิมะ”, “ว่าว”, “เรื่องดี”, “คนผ่านทาง”, “ไฟที่มอดดับ”, “นรกอันรุ่งเรืองที่สุดสูญสิ้นไปแล้ว”, “คำจารึกบนหลุมฝังศพ”, “การเหยียดหยามอันน่าประหวั่นพรึง”, “หลังจากความตาย”, “นี่แหละนักสู้” และ “ใบไม้ที่ถูกแมลงเจาะ” ความเรียงที่เขียนเมื่อ ค.ศ. 1926 มี 2 เรื่อง ได้แก่ “ท่ามกลางคราบเลือดสีซีดจาง” และ “การตื่นตัว” ความเรียงที่เขียนเมื่อ ค.ศ. 1936 เป็นชุด “บันทึกกลางดึก” ประกอบด้วย 28 เรื่อง ได้แก่ “ภาพแกะสลักของ Kollwitz”, “วิจารณ์การตายมิด”, “นิทานสำหรับเด็ก”, “นิทานสำหรับเด็กอีกเรื่องหนึ่ง”, “จดหมายจริงหนึ่งฉบับ”, “ราตรีสุดดี”, “อำมาตย์แห่งพระราช”, “การเล่นกล”, “ภัยเหลือ”, “ความคิดต้นฤดูชีวิตเทียน”,

“การปกครองที่ดีและชั่ว”, “ผีसाงในวงการประพันธ์ของจีน”, “ผีसाงในวงการประพันธ์ของจีน ตอน ‘ทายาทของเจงกิสข่าน’”, “ผีसाงในวงการประพันธ์ของจีน ตอน ‘บุคคลประเภทที่ 3’”, “ผีसाงในวงการประพันธ์ของจีน ตอน ‘ยุทธวิธีขั้นสุดท้าย’”, “ศิลปะเพื่อศิลปะ?”, “ภาพล้อ ตอนที่ 1”, “ภาพล้อ ตอนที่ 2”, “เกี่ยวกับผู้หญิง”, “วิวัฒนาการของผู้ชาย”, “ปีใหม่”, “ฮิตเลอร์กับฉินชื้อหวาง”, “การผลัดดัน”, “ฮิวเมอริสม์”, “เบอร์นาร์ดชอว์สุดดี”, “ค่างคาว”, “ความคิดวิตถารแบบจีน” และ “ราตรีแห่งชีวิเทียน”

หลู่ซิ่นเริ่มต้นอาชีพนักเขียนด้วยผลงานประเภทความเรียง ไม่ใช่เรื่องสั้นหรือกวีนิพนธ์ ไม่ปรากฏข้อมูลชัดเจนว่า เขาเขียนความเรียงเรื่องแรกเมื่อไร แต่จากการสำรวจผลงานที่ได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษ พบความเรียงเรื่อง “Notes for Jia-jian-sheng” ที่หลู่ซิ่นเขียนเมื่อ ค.ศ. 1898 ขณะอายุ 17 ปี หรือใน ค.ศ. 1903 หลู่ซิ่นได้เขียนความเรียงหลายเรื่อง เช่น “The soul of Sparta” “On germanium” และ “An outline of Chinese geology” ฯลฯ อย่างไรก็ตาม ช่วงที่หลู่ซิ่นเขียนความเรียงมากที่สุด คือ 10 ปีสุดท้ายของชีวิตเพราะในช่วงปลายคริสต์ทศวรรษ 1920 รัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งนำโดยเจียงไคเช็คได้ดำเนินการปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์นำโดยเหมาเจ๋อตงอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันชาวจีนก็ต้องรับมือกับสงครามนองเลือดจากการรุกรานของทหารญี่ปุ่น สถานการณ์ทางการเมืองที่เปลี่ยนแปลงทุกวันทำให้การเขียนเรื่องสั้นซึ่งต้องมีการวางโครงเรื่องตัวละคร ฉาก และแนวคิด ฯลฯ อย่างมีชั้นเชิงทางวรรณศิลป์ต้องใช้เวลา และไม่อัจจะท่อนเหตุการณ์อย่างทันทั่วที่ หลู่ซิ่นจึงเลือกเขียนวรรณกรรมประเภทความเรียงเป็นหลัก

ความเรียงของหลู่ซิ่นมีเนื้อหาที่หลากหลายและสะท้อนปณิธานของเขาในฐานะนักเขียนแนว “ศิลปะเพื่อชีวิต” คนหนึ่ง ผลงานของหลู่ซิ่นทำให้ทราบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในประวัติศาสตร์ แสดงเจตนาารมณ์ในการต่อต้านรัฐบาลหลังปฏิวัติรวมถึงปัญญาชนที่เอาตัวรอดด้วยการยกย่องแนวคิด “ศิลปะเพื่อศิลปะ” อนึ่ง ถึงแม้ความเลวร้ายทางการเมืองและเหตุการณ์วิบวาทที่เกิดขึ้นประจำวันจะทำให้หลู่ซิ่นเศร้าหมอง แต่เขาก็ไม่เคยสิ้นหวัง ยังคงเชื่อมั่นในอนาคตที่ดีขึ้นของประเทศชาติ การปลดปล่อยสตรีจีนจากบ่วงจารีตแบบเก่าและแนวคิดปิตาธิปไตยถือเป็นลักษณะเด่นในความเรียงของหลู่ซิ่น ทั้งนี้ เพราะมีการนำเสนอประเด็นอย่างตรงไปตรงมา แตกต่างจากเรื่องสั้นและกวีนิพนธ์ที่เพียงสอดแทรกอยู่ในเหตุการณ์ต่าง ๆ เท่านั้น

การปราบปรามปัญญาชนผู้มีความคิดก้าวหน้าของรัฐบาลหลังปฏิวัติเป็นเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่หลู่ซิ่นเน้นย้ำในความเรียงหลายเรื่อง เช่น ในเรื่อง “ภาพแกะสลักของ Kollwitz” เขียนเมื่อ ค.ศ. 1936 เขาพูดถึงเหตุการณ์ที่ไฮยวส์นักประพันธ์หนุ่มซึ่งพยายามเผยแพร่ภาพแกะสลักของศิลปินต่างชาติสู่สังคมจีน ถูกตำรวจของรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งสังหารอย่างปิดลับพร้อมกับสหายอีก 5 คน ขณะที่ความเรียงเรื่อง “ผีसाงในวงการประพันธ์ของจีน” ตอน “ทายาทของเจงกิสข่าน” หลู่ซิ่นพูดถึงเหตุการณ์รัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งปราบปรามนักเขียนกลุ่มชาตินิยมที่คัดค้านการรุกรานของทหารญี่ปุ่นและเรียกร้องให้รัฐบาลปกป้องดินแดนบ้านเกิด ศิลปินกลุ่มนี้ถูกปราบปรามด้วยกระบอกแส้หนั่งและปืนสั้น ต้องหนีตายหัวซุกหัวซุนพร้อมกับร่างกายที่เต็มไปด้วยแผลฉกรรจ์ แต่คนกลุ่มนี้ยังถือว่าโชคดีกว่าเพื่อนร่วมอาชีพอีกหลายคนที่ต้องกลายเป็นศพลอยอยู่กลางผืนน้ำ

หลู่ซิ่นใช้วรรณกรรมเป็นเครื่องมือในการต่อต้านรัฐบาลหลังปฏิวัติมาโดยตลอด เมื่อพิจารณาผลงานประเภทความเรียงของเขาโดยภาพรวม จะเห็นถึงความแตกต่างระหว่างงานเขียนในช่วงก่อนและหลัง ค.ศ. 1927 อย่างชัดเจน ในช่วงก่อน ค.ศ. 1927 หลู่ซิ่นต่อต้านรัฐบาลหลังปฏิวัตินำโดยขุนศึกผ่านสัญลักษณ์ต่าง ๆ เช่น ความฝัน ไฟ แมลงวัน และสุนัขในเมือง ฯลฯ แต่หลังเหตุการณ์พรรคก๊กมินตั๋งปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์อย่างโหดเหี้ยมใน ค.ศ. 1927 งานเขียนของหลู่ซิ่นมีลักษณะโจมตีรัฐบาลอย่างตรงไปตรงมา และพุ่งเป้าไปที่ผู้นำพรรคก๊กมินตั๋งอย่างไม่เกรงกลัว ความเรียงที่โจมตีรัฐบาลหลังปฏิวัตินำโดยขุนศึก ได้แก่ เรื่อง “ใบไม้ที่ถูกแมลงเจาะ” เขียนเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม ค.ศ. 1925 เนื้อหาพูดถึง

ไบเมเปิลที่ถูกแมลงเจาะเป็นรู ซึ่งหลูซิ่นเก็บไว้ตั้งแต่ฤดูใบไม้ร่วงของปีก่อน เพื่อสะท้อนสภาพของเขา ขณะหลบหนีการไล่ล่าของรัฐบาล โดยต้องซ่อนตัวตามโรงพยาบาลต่าง ๆ ในนครปักกิ่ง ส่วนความเรียงที่เขียนต่อต้านรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งมีจำนวนมาก เช่น ในเรื่อง “การเล่นกล” เขียนเมื่อ ค.ศ. 1933 หลูซิ่นพูดถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างผู้กดขี่และผู้ถูกกดขี่โดยยกตัวอย่างกรณีที่เจ้าของคณะแสดงละครสัตว์ปฏิบัติต่อเด็กเล่นกลและหมีดำซึ่งถูกทรมานจนแทบจะกระดิกตัวไม่ไหว ความโหดเหี้ยมไร้มนุษยธรรมของรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งยังประจักษ์จากที่รัฐบาลสั่งปราบปรามเยาวชนที่มีความคิดก้าวหน้าในเรื่อง “วิจารณ์การตายมีด” ตลอดจนการขู่ขังนักศึกษาอายุ 18 ปีที่แกะสลักนวนิยายของนักประพันธ์ชาวรัสเซียในความเรียง 3 เรื่อง ได้แก่ “นิทานสำหรับเด็ก” “นิทานสำหรับเด็กอีกเรื่องหนึ่ง” และ “จดหมายจริงหนึ่งฉบับ”

ควบคู่กับการประณามรัฐบาลหลังปฏิวัติ หลูซิ่นได้เผยแพร่โจมตีของปัญญาชนที่เอาตัวรอดด้วยการเข้าข้างรัฐบาลอย่างหน้ามืดตามัว เช่น เรื่อง “นี่แหละนักสู้” เขียนเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม ค.ศ. 1925 และความเรียงชุด “ผีสิงในวงการประพันธ์ของจีน” จำนวน 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ตอนที่ 3 มีชื่อเฉพาะว่า “บุคคลประเภทที่ 3” และตอนที่ 4 มีชื่อเฉพาะว่า “ยุทธวิธีขั้นสุดท้าย” นอกจากนั้นในความเรียง 2 เรื่อง ได้แก่ “ศิลปะเพื่อศิลปะ?” และ “การปลุกคืน” หลูซิ่นยังพูดถึงลักษณะกลับกลอกและความไร้น้ำยาของนักประพันธ์ที่เข้าข้างรัฐบาลโดยตั้งฉายาแก่คนกลุ่มนี้ว่า “บุคคลประเภทที่ 3” และ “สุภาพบุรุษผู้ทรงคุณธรรม”

อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าสถานการณ์จะทำให้รวดราวปานใด หลูซิ่นก็ไม่เคยท้อถอย เขามีความหวังเต็มเปี่ยมในอนาคตของประเทศจีน ในความเรียงเรื่อง “คืนฤดูใบไม้ร่วง” เขียนเมื่อวันที่ 15 กันยายน ค.ศ. 1924 ท่ามกลางความเยือกและเกร็ดน้ำค้างที่เกาะอยู่ตามต้นไม้ต่าง ๆ ในสวน เพียงได้เห็นดอกไม้สีชมพูผลิบานแม้จะเป็นการบานในระยะสั้น “ข้าพเจ้า” ก็รู้สึกสุขใจ และจินตนาการถึงภาพสรรพพฤกษาบานสะพรั่งในฤดูใบไม้ผลิ ความเรียงของหลูซิ่นหลายเรื่องยังสะท้อนความหวังและความเชื่อมั่นในพลังของคนรุ่นใหม่ ซึ่งได้รับการศึกษาแบบใหม่และอยู่ในช่วงที่บริบูรณ์พร้อมด้วยพลังกำลังและจิตวิญญาณแห่งการต่อสู้ เช่น ในเรื่อง “การตื่นตัว” เขียนเมื่อวันที่ 10 เมษายน ค.ศ. 1926 หลูซิ่นกล่าวสดุดีเยาวชนที่กล้าแสดงความรู้สึกออกมาอย่างเปิดเผย เช่น ความชิงชังลักษณะหน้าไหว้หลังหลอก และความรู้สึกที่สังคมร่วมสมัยไม่น่าอยู่ เพราะมีแต่การคร่ำครวญทวนให้ ฯลฯ ขณะที่เรื่อง “ท่ามกลางคราบเลือดสีซีดจาง” เขียนเมื่อวันที่ 8 เมษายน ค.ศ. 1926 หลูซิ่นยกย่องคนรุ่นใหม่ที่กำลังลุกขึ้นสู้กับผู้อำนาจ และต่อต้านแนวคิดทางศาสนาที่สอนให้ประชาชนทนรับกับเหตุการณ์วิปริตในแบบจำยอม

มุมมองของหลูซิ่นเกี่ยวกับการปลดปล่อยสตรีจีนประจักษ์จากความเรียง 2 เรื่อง ได้แก่ “เกี่ยวกับผู้หญิง” และ “วิวัฒนาการของผู้ชาย” เนื้อหาสะท้อนสภาพที่น่าเวทนาของสตรีจีนที่ตกต่ำยิ่งกว่าสัตว์ตัวเมีย หลูซิ่นยังประณามระบอบศักดินาที่จำกัดสิทธิและครอบงำผู้หญิงในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การใช้หลักจริยธรรมที่สร้างโดยนักปราชญ์ชื่อดังอย่างโอวกงและขงจื้อ ได้แก่ เรื่องที่สตรีต้องรักษาพรหมจรรย์ และห้ามการมีอารมณ์ความรู้สึกทุกรูปแบบ ฯลฯ ผู้ชายในสังคมร่วมสมัยกับหลูซิ่นยังสกัดขบวนการปลดปล่อยผู้หญิงจีนด้วยการอ้างทฤษฎีที่อิงวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ เช่น แนวคิดที่ความรู้สึกทางเพศเป็นสัญลักษณ์แทนความเป็นสัตว์ จึงไม่ควรถือเป็นมูลเหตุสำคัญของความรักแท้ ฯลฯ

การประมวลวรรณกรรมแปลประเภทความเรียงทำให้เห็นถึงพลังในการรังสรรค์ผลงานของหลูซิ่น ซึ่งสามารถนำเสนอสถานการณ์ทางการเมืองของจีนที่ผันแปรอย่างรวดเร็วในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 สมดังปณิธานในการใช้ผลงานศิลปะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ความเรียงของหลูซิ่นมีเนื้อหาที่หลากหลาย เช่นเดียวกับเรื่องสั้นและกวีนิพนธ์ โดยเน้นการนำเสนอเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ของจีนในห้วงหัวเลี้ยวหัวต่อการต่อต้านรัฐบาลหลังปฏิวัติทั้งสมัยนำโดยขุนศึกและสมัยนำโดยพรรคก๊กมินตั๋ง สะท้อนความเชื่อมั่นของ

หลู่ซิ่นในอนาคตของประเทศ ที่สำคัญ ความเรียงของหลู่ซิ่นนำเสนอมุมมองเกี่ยวกับสตรีจีนจากการชี้ให้เห็นสภาพอันต่ำต้อยของสตรีสมัยศักดินา และอุปสรรคในการปลดปล่อยสตรีจากแนวคิดประเพณีนิยม ลัทธิขงจื้อ และเจตนาารมณ์ของผู้ชายในสังคมเก่าที่ปรารถนาจะครอบงำผู้หญิงตลอดกาล

3. วรรณกรรมแปลประเภทกวีนิพนธ์

วรรณกรรมแปลประเภทกวีนิพนธ์ของหลู่ซิ่นที่ใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีทั้งหมด 42 เรื่อง จากหนังสือ “กวีนิพนธ์หลู่ซิ่น” ประกอบด้วย กวีนิพนธ์ที่ไม่ปรากฏปีประพันธ์มี 4 เรื่อง ได้แก่ “นักศึกษา กับพระพุทธรูปหยก”, “ขอแสดงความสลดใจในชะตากรรมของนักศึกษา”, “แนะนำอิตะฟุยอ่าอพยพครอบครัว ไปหวังโจว” และ “บทกวีมอบแด่เพื่อนชาวญี่ปุ่น” กวีนิพนธ์ที่ประพันธ์เมื่อ ค.ศ. 1903 มี 1 เรื่อง คือ “บทกวี ในภาพถ่าย” กวีนิพนธ์ที่ประพันธ์เมื่อ ค.ศ. 1912 มี 1 เรื่อง คือ “ไว้อาลัยแด่พันอายหง” กวีนิพนธ์ที่ประพันธ์ เมื่อ ค.ศ. 1924 มี 1 เรื่อง คือ “เมื่อฉันสูญเสียความรัก” กวีนิพนธ์ที่ประพันธ์เมื่อ ค.ศ. 1928 มี 1 เรื่อง คือ “เพียงแค่นี้” กวีนิพนธ์ที่ประพันธ์เมื่อ ค.ศ. 1931 มี 10 เรื่อง ได้แก่ “แต่-อุชิยามะ”, “รำลึกความหลัง ที่ลิ้มเลื่อนไปแล้ว”, “สำหรับมิสเตอร์โอ.อี ในโอกาสกลับญี่ปุ่นพร้อมด้วยกล้วยไม้”, “แต่-นักวิจารณ์ละคร ชาวญี่ปุ่น”, “ลำนําเพลงของเจ้าแม่เซียง”, “บทกวีไม่มีชื่อ” (ประพันธ์เมื่อวันที่ 5 มีนาคม ค.ศ. 1931), “บท กวีไม่มีชื่อ” (ประพันธ์เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน ค.ศ. 1931), “ส่งมิสเตอร์ฮิลชิ มาซุตะกลับญี่ปุ่น”, “เพลงของ พวกคนดี ๆ” และ “เพลงพื้นบ้านนานจิง” กวีนิพนธ์ที่ประพันธ์เมื่อ ค.ศ. 1932 มี 10 เรื่อง ได้แก่ “บทกวี ไม่มีชื่อ” (ประพันธ์เมื่อวันที่ 23 มกราคม ค.ศ. 1932), “กลอนสด”, “แต่-ผิงจื่อ”, “เขียนขึ้นภายหลังกรณี 28 มกราคม”, “ยิ้มเยาะตนเอง”, “บทกวีล้อเลียนศาสตราจารย์ทั้งสี่”, “เรื่องที่ได้ยินมา”, “ตอบต่อความขมขื่น ของเพื่อน” และ “บทกวีไม่มีชื่อ” จำนวน 2 บท (ประพันธ์เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม ค.ศ. 1932) กวีนิพนธ์ ที่ประพันธ์เมื่อ ค.ศ. 1933 มี 9 เรื่อง ได้แก่ “วันปีใหม่ ค.ศ. 1933”, “แต่-จิตรกรชาวญี่ปุ่นท่านหนึ่ง”, “คำอุทิศใน ‘ตะโกนสู้’”, “คำอุทิศใน ‘เพนเจอร์’”, “ไว้อาลัยแด่หยางฉวน”, “คำจารึกแต่เจดีย์ซานอี่”, “บทกวีไม่มีชื่อ” (ประพันธ์เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน ค.ศ. 1933), “บทกวีไม่มีชื่อ” (ประพันธ์เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน ค.ศ. 1933) และ “บทกวีไม่มีชื่อ” (ประพันธ์เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม ค.ศ. 1933) กวีนิพนธ์ ที่ประพันธ์เมื่อ ค.ศ. 1934 มี 5 เรื่อง ได้แก่ “โรคไขสันหลังอักเสบ”, “บทกวีไม่มีชื่อ” (ประพันธ์เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม ค.ศ. 1934) “ความคิดคำนึงเมื่อคืนฤดูใบไม้ร่วง”, “แต่-สุ่ยกว้างผิง คำจารึกในหนังสือแนะนำ ภาพวาดเล่ม 3 ของเจียนจื่อหยวน” และ “กลอนสด เขียนขึ้นเมื่อปลายฤดูใบไม้ร่วง”

กวีนิพนธ์ของหลู่ซิ่นที่สะท้อนสภาพสังคมจีนในหัวหว่เลี้ยวหัวต่อโดยเฉพาะสภาพสงคราม ที่ทหารญี่ปุ่นรุกรานประเทศจีน ได้แก่ “เขียนขึ้นภายหลังกรณี 28 มกราคม” ประพันธ์เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม ค.ศ. 1932 “เรื่องที่ได้ยินมา” ประพันธ์เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม ค.ศ. 1932 และ “คำจารึกแต่เจดีย์ซานอี่” ประพันธ์เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน ค.ศ. 1933 โดยหลู่ซิ่นพูดถึงเหตุการณ์เมื่อวันที่ 28 มกราคม ค.ศ. 1932 ทหาร ญี่ปุ่นทิ้งระเบิดลงนครเซียงไฮ้ ทำให้อาคารสถานที่ต่าง ๆ ถูกทำลายย่อยยับรวมถึงบ้านพักของเขาในเขต หงโข้วด้วย ส่วนในกวีนิพนธ์เรื่อง “นักศึกษากับพระพุทธรูปหยก” และ “ขอแสดงความสลดใจในชะตากรรม ของนักศึกษา” หลู่ซิ่นกล่าวถึงเหตุการณ์ทหารญี่ปุ่นยึดด่านซานไห่กวาน ณ กำแพงเมืองจีนเมื่อวันที่ 3 มกราคม ค.ศ. 1933 ทำให้ประชาชนในนครปักกิ่งตื่นตระหนก ขณะที่ผู้นำรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งเผ่นหนีไป เมืองอื่นพร้อมด้วยสมบัติอันมีค่าจำนวนมาก

ชาวจีนร่วมสมัยกับหลู่ซิ่นนอกจากต้องเผชิญกับการรุกรานของทหารญี่ปุ่นแล้ว ยังต้องทนรับกับ สภาพสงครามกลางเมืองระหว่างพรรคก๊กมินตั๋งกับพรรคคอมมิวนิสต์ ในกวีนิพนธ์เรื่อง “บทกวีไม่มีชื่อ” ประพันธ์เมื่อวันที่ 5 มีนาคม ค.ศ. 1932 หลู่ซิ่นพูดถึง “การล้อมกวาดล้าง” ที่รัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งสั่งโจมตี ฐานที่มั่นเขตอิสระเจียงซี-ฟูเจี้ยนของพรรคคอมมิวนิสต์ โดย “การล้อมกวาดล้าง” ครั้งแรกมีขึ้นเมื่อ ค.ศ.

1931 ขณะที่ “การล้อมกวาดล้าง” ครั้งที่ 4 ปรากฏใน “บทกวีไม่มีชื่อ” ประพันธ์เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม ค.ศ.
1932 ส่วน “การล้อมกวาดล้าง” ครั้งที่ 5 ปรากฏใน “บทกวีไม่มีชื่อ” ประพันธ์เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม ค.ศ.
1934

ความไม่สงบทางการเมืองดังกล่าวส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสตรีจีน ในกวีนิพนธ์ 3 เรื่อง ได้แก่ “บทกวีมอบแด่เพื่อนชาวญี่ปุ่น” “บทกวีไม่มีชื่อ” ประพันธ์เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน ค.ศ. 1933 และ “บทกวีไม่มีชื่อ” ประพันธ์เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม ค.ศ. 1933 หลู่ซิ่นพูดถึงการดิ้นรนต่อสู้เพื่อเลี้ยงชีพของชาวจีนในภาวะสงครามซึ่งเต็มไปด้วยความยากลำบากและความขมขื่น ตลอดจนบรรยากาศที่มีแต่ความอ้างว้างเดียวดายตามหมู่บ้านต่าง ๆ สภาวะอดอยากทำให้สตรีจีนหลายคนต้องประกอบอาชีพที่สังคมมองว่า ไม่เหมาะสม บ้างต้องปรนเปรอและสร้างความบันเทิงแก่ผู้มีอำนาจในสังคมท่ามกลางความบอบช้ำที่บ้านแตกสาแหรกขาดเพราะสงคราม

กวีนิพนธ์ของหลู่ซิ่นที่ประณามพลังปฏิวัติโดยเฉพาอย่างยิ่งรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งมีหลายเรื่อง ใน “นักศึกษากับพระพุทธรูปหยก” และ “ขอแสดงความสลดใจในชะตากรรมของนักศึกษา” หลู่ซิ่นประณามรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งที่ปล่อยให้ประชาชนในนครปักกิ่งเผชิญกับทหารญี่ปุ่นตามลำพัง ส่วนใน “วันปีใหม่ ค.ศ. 1933” ประพันธ์เมื่อวันที่ 26 มกราคม ค.ศ. 1933 หลู่ซิ่นมุ่งเป้าไปที่ผู้นำรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งขณะนั้นคือ เจียงไคเช็ค ที่หลีกเลี่ยงการทำสงครามกับญี่ปุ่นด้วยการไปพำนักและตั้งกองบัญชาการทหารบนยอดเขา หลูซาน

รัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งไม่เพียงเป็นฝ่ายเปิดฉากสงครามกลางเมืองกับพรรคคอมมิวนิสต์ แต่ยังประหารประชาชนที่มีความเห็นต่าง เนื้อหาส่วนนี้ปรากฏในกวีนิพนธ์เรื่อง “ลำนำเพลงของเจ้าแม่เซียง” ประพันธ์เมื่อวันที่ 5 มีนาคม ค.ศ. 1931 โดยเฉพาะเรื่อง “รำลึกความหลังที่ลึมเลือนไปแล้ว” ประพันธ์เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1931 เรื่องนำเสนอเหตุการณ์ตำรวจของรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งจับกุมโจวซีและนักเขียนหัวก้าวหน้า 23 คน เมื่อวันที่ 17 มกราคม ค.ศ. 1931 และสั่งประหารชีวิตทั้งหมดที่กองบัญชาการทหารหลงฮวาในนครเซียงไฮ้ ในคืนวันที่ 7 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1931 ความแตกฉานชานเฉินภายในรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งสะท้อนจากกวีนิพนธ์เรื่อง “เพลงของพวกคนดี ๆ” ประพันธ์เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม ค.ศ. 1931 ส่วนลักษณะกลีบกลอกและการเล่นละครตบตาประชาชนของผู้นำรัฐบาลปรากฏในกวีนิพนธ์ 2 เรื่อง ได้แก่ “เพลงพื้นบ้านนานจิง” ประพันธ์เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม ค.ศ. 1931 และ “ความคิดคำนึงเมื่อคืนฤดูใบไม้ร่วง” ประพันธ์เมื่อวันที่ 29 กันยายน ค.ศ. 1934

หลู่ซิ่นยังได้ล้อเลียนเสียดสีปัญญาชนประเภทครึ่ง ๆ กลาง ๆ ที่เอาตัวรอดด้วยการสนับสนุนรัฐบาลพลังปฏิวัติ เช่น ในกวีนิพนธ์เรื่อง “เมื่อฉันสูญเสียความรัก” ประพันธ์เมื่อ ค.ศ. 1924 เขาล้อเลียนศิลปินที่ประพันธ์แต่วรรณกรรมแนวประโลมโลก ส่วนในกวีนิพนธ์เรื่อง “บทกวีล้อเลียนศาสตราจารย์ทั้งสี่” ประพันธ์เมื่อ ค.ศ. 1932 หลู่ซิ่นล้อเลียนศาสตราจารย์ 4 คน ได้แก่ ศาสตราจารย์เฉียนเฉียนหลงแห่งมหาวิทยาลัยครูปักกิ่ง ศาสตราจารย์เจ้าจิ้นเซินและศาสตราจารย์เซี่ยลิวอี้แห่งมหาวิทยาลัยฟู้ตัน และศาสตราจารย์จางอี่ผิงแห่งมหาวิทยาลัยจีหนาน

การสวดดีพลังฝ่ายปฏิวัติเป็นหัวใจสำคัญในกวีนิพนธ์ของหลู่ซิ่น ใน “บทกวีไม่มีชื่อ” ประพันธ์เมื่อวันที่ 23 มกราคม ค.ศ. 1932 เขาสวดดีความเข้มแข็งของพลังปฏิวัติที่สามารถต้านทาน “การล้อมกวาดล้าง” ของเจียงไคเช็คถึง 3 ครั้ง และชื่นชมเขตอิสรเสรีเจียงซี-ฟูเจี้ยนที่กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว ขณะที่ “บทกวีไม่มีชื่อ” ประพันธ์เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน ค.ศ. 1933 หลู่ซิ่นยกย่องพลังในการรังสรรค์ผลงานของนักเขียนหัวก้าวหน้า กวีนิพนธ์เรื่อง “กลอนสด เขียนขึ้นเมื่อปลายฤดูใบไม้ร่วง” ประพันธ์เมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ. 1935

มีความสำคัญพิเศษ เนื่องจากเป็นกวีนิพนธ์บทสุดท้ายที่หลู่ซิ่นประพันธ์ก่อนจะถึงแก่อสัญกรรม เนื้อหาพูดถึงความหวังและความเชื่อมั่นในอนาคตของประเทศ และชัยชนะขั้นสุดท้ายในขบวนการปฏิวัติของประชาชน

วรรณกรรมแปลประเภทกวีนิพนธ์ของหลู่ซิ่นอุดมด้วยคุณค่าทางประวัติศาสตร์และสังคม เนื่องจากเนื้อหาเสนอสภาพสังคมจีนในห้วงหัวเลี้ยวหัวต่อ แสดงจุดยืนทางการเมืองของหลู่ซิ่นที่ต่อต้านพลังปฏิกริยาโดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋ง ขณะเดียวกันก็สวดพิล้งปฏิวัติ ได้แก่ ขบวนการต่อสู้ของชนชั้นกรรมาชีพนำโดยพรรคคอมมิวนิสต์จีน นักประพันธ์หัวก้าวหน้า และปัญญาชนที่เป็นนักเรียนนักศึกษา กวีนิพนธ์ของหลู่ซิ่นแม้จะมีจำนวนไม่มากเมื่อเทียบกับวรรณกรรมประเภทความเรียง แต่ก็ทำให้ผลงานของเขามีความหลากหลาย และแสดงถึงความสามารถของหลู่ซิ่นในฐานะศิลปินแนว “ศิลปะเพื่อชีวิต” ที่ประพันธ์วรรณกรรมได้หลายรูปแบบ

บทสรุป

วรรณกรรมของหลู่ซิ่นได้ทำหน้าที่สะท้อนสภาพสังคมจีนช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 โดยเฉพาะในการบันทึกเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของประเทศในห้วงหัวเลี้ยวหัวต่อ สมดังปณิธานของหลู่ซิ่นในฐานะผู้นำกระแสแนวคิด “ศิลปะเพื่อชีวิต” ในวงการวรรณกรรมจีนสมัยใหม่ ไม่เพียงเท่านั้น วรรณกรรมแต่ละประเภทยังมีความโดดเด่นด้านเนื้อหาที่แตกต่างกัน ขณะที่เรื่องสั้นของหลู่ซิ่นช่วยฉายภาพชีวิตชาวจีนที่มีการผสมผสานระหว่างแนวคิดเก่าในระบอบศักดินากับแนวคิดใหม่ในระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนบุคลิกลักษณะของประชาชนที่ยังไม่อาจสลัดคราบแห่งความเป็นทาส อันเป็นผลจากการอบรมบ่มเพาะในระบอบเก่าที่ฝังรากลึกอยู่ในสังคมมานานหลายพันปี วรรณกรรมประเภทความเรียงก็สะท้อนเจตนารมณ์ของหลู่ซิ่นในการต่อต้านรัฐบาลพลังปฏิกริยารวมถึงปัญญาชนที่เอาตัวรอดด้วยการยกย่องแนวคิด “ศิลปะเพื่อศิลปะ” ทั้งยังมีบทบาทสำคัญในการรณรงค์ขบวนการปลดปล่อยสตรีจีนจากบ่วงจารีตแบบเก่า ลัทธิขงจื้อ และแนวคิดปิตาธิปไตย ส่วนวรรณกรรมประเภทกวีนิพนธ์นอกจากจะประณามรัฐบาลพลังปฏิกริยาและปัญญาชนที่เอาตัวรอดด้วยการเข้าข้างรัฐบาลอย่างหน้ามิดตามัวแล้ว ยังได้สวดพิล้งฝ่ายปฏิวัตินำโดยพรรคคอมมิวนิสต์จีนรวมถึงคนรุ่นใหม่โดยเฉพาะปัญญาชนที่เป็นกลุ่มนักเรียนนักศึกษา

การศึกษาผลงานของหลู่ซิ่นทั้งเชิงปริมาณและคุณค่าในการสะท้อนสภาพสังคมจีนช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ทำให้ประจักษ์ถึงอุดมการณ์ของเขาในการอุทิศตนเพื่อสังคมส่วนรวมและเพื่อความเจริญก้าวหน้าของมวลมนุษยชาติ อนึ่ง ความอดทน มานะพยายาม และจิตอันเป็นกุศลของหลู่ซิ่นในระหว่างการเดินทางและการประพันธ์ผลงานเพื่อรับใช้ประชาชน ทำให้เขาเป็นมนุษย์ธรรมดาที่ยิ่งใหญ่ และเป็นแบบอย่างที่ดีที่พลเมืองทุกประเทศและทุกยุคทุกสมัยสามารถปฏิบัติตามได้

รายการอ้างอิง

- จู้ชีวไป. (2522). วิจารณ์ความเรียงของหลู่ซิ่น. ใน อารีย์ ลีวีระ (บรรณาธิการ), *คนกินคน* (หน้า 179-182). กลุ่มสองทาง.
- ณรงค์ ชินบุตร. (ม.ป.ป.). *ถิ่นย่านบ้านเกิดของหลู่ซิ่น*. <https://bclt-tu.in.th/files/e18.pdf>
- ณปรีชญ์ บุญวาต. (2543). *ทัศนะในการมองสังคมจีนของหลู่ซิ่น: ศึกษาจากงานเขียน*. [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์].
- ทวีป วรดิถก. (ม.ป.ป.). หลู่ซิ่น ธวัชชัยอมตะของวรรณคดีจีนใหม่. ใน *ฝันสลาย* (หน้า 94-104). นานมี.
- ทิพย์สุดา ปิยะพันธ์. (2551). *บทบาททางการเมืองของพรรคกั๋วหมินตั๋งก่อนการก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีน ค.ศ. 1912-1949*. [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].

- ทีปกร (จิตร ภูมิศักดิ์). (2566). ศิลปเพื่อประชาชน. ใน *ศิลปเพื่อชีวิต ศิลปเพื่อประชาชน* (หน้า 153-206) (พิมพ์ครั้งที่ 9). ไทยควอลิตี้บุ๊กส์ (2006).
- ปกรณ ลิมปนูสรณ์. (2546). คำนำบรรณาธิการ. ใน *เรื่องสั้นของหลู่ซวิน* (หน้า 4-10). ชุมศิลป์ธรรมดา.
- พวงร้อย คำเรียง. (2523). หลู่ซวินและช่วงประวัติศาสตร์จีน. ใน *ชุมนุมกวีร้อยแก้วชุด “หญ้าป่า”* (หน้า 109-201). กอไผ่.
- ภูรดา เชียงจิ่ง. (2557). บุคลิกภาพผิดปกติของตัวละครในวรรณกรรมจีนสมัยขบวนการวัฒนธรรมใหม่ (ค.ศ. 1918-1924). *วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 36(2), 179-203.
- ศิริเพ็ชร ทฤษณาวดี. (2544). การศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมของหลู่ซวินเรื่องอาคิวงี้จู่จวันฉบับแปล. [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
- เสมียนนารี. (2567). 25 กันยายน วันคล้ายวันเกิด “2 นักปฏิวัติปัญญาชน”: หลู่ซวิน-จิตร ภูมิศักดิ์. https://www.silpa-mag.com/this-day-in-history/article_20521.
- เสี้ยวจิว. (2566). “อาคิวงี้” ตัวละครอมตะของหลู่ซวินเพราะไม่ว่ายุคใด วงการใด ก็มีอาคิวงี้. https://www.silpa-mag.com/culture/article_69033
- หลู่ซวิน. (2546). *เรื่องสั้นของหลู่ซวิน* (นักศึกษาวิชาเอกภาษาจีนรุ่น 7 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, แปล). ชุมศิลป์ธรรมดา.
- หลู่ซวิน. (2546). เทศกาลขนมจ้าง (ปิยามาศ สรรพวิรวงศ์, แปล). ใน ปกรณ ลิมปนูสรณ์ (บรรณาธิการ), *เรื่องสั้นของหลู่ซวิน* (หน้า 129-141). ชุมศิลป์ธรรมดา.
- หลู่ซวิน. (2546). เรือนผม (อรพินท์ ไกรสร, แปล). ใน ปกรณ ลิมปนูสรณ์ (บรรณาธิการ), *เรื่องสั้นของหลู่ซวิน* (หน้า 93-102). ชุมศิลป์ธรรมดา.
- หลู่ซวิน. (ม.ป.ป.). *ชุมนุมเรื่องสั้นของหลู่ซวิน*. เพลวเทียน.
- หลู่ซวิน. (ม.ป.ป.). *ฝันสลาย* (สุภาณี ปิยพสุนทรา, แปล). นานมี.
- หลู่ซวิน. (ม.ป.ป.). *พรงี้* (วิภา อุตมฉันท, แปล). นานมี.
- หลู่ซวิน. (2495). *ประวัติจริงของอาคิวงี้และเรื่องสั้นอื่น ๆ ของหลู่ซวิน* (ยุคใหม่, แปล). นิตยสารยุคใหม่.
- หลู่ซวิน. (2518). *เรื่องจริงของอาคิวงี้* (อภิวัต, แปล). เจริญวิทย์.
- หลู่ซวิน. (2519). *บันทึกของคนบ้า รวมเรื่องสั้นของหลู่ซวิน* (กลุ่มชนบทเพื่อชีวิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, แปล). เจริญวิทย์.
- หลู่ซวิน. (2523). *ชุมนุมกวีร้อยแก้วชุด “หญ้าป่า”* (พวงร้อย คำเรียง, แปล). กอไผ่.
- หลู่ซวิน. (2523). *ชุมนุมเรื่องเอกของหลู่ซวิน*. แสงสว่าง.
- หลู่ซวิน. (2540). *ประวัติจริงของอา Q* (มานิต เจียรบรรจงกิจ, แปล). สุขภาพใจ.
- หลู่ซวิน. (2543). *กวีนิพนธ์หลู่ซวิน* (ทวีปวร, แปล). สุขภาพใจ.
- หลู่ซวิน. (2550). *ประวัติจริงของอา Q* (เดชะ บัญชาชัย, แปล). แม่คำผาง.
- หลู่ซวิน. (2563). *ตะโกนสู่ ชุมชนเรื่องสั้นของหลู่ซวิน*. ไทยควอลิตี้บุ๊กส์ (2006).
- หลู่ซวิน, ปาจิณ และฉือ. (2522). *คนกินคน* (อารีย์ ลีวีระ, แปล). กลุ่มส่องทาง.
- เหมาเจ๋อตง. (2522). *ศึกษาหลู่ซวิน* (ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์, แปล). ใน *คนกินคน* (หน้า 254-269). กลุ่มส่องทาง.
- Foster, P. B. (2001). The ironic inflation of Chinese national character: Lu Xun's international reputation, Romain Rolland's critique of “The true story of Ah Q”, and the Nobel Prize. *Modern Chinese Literature and Culture*, 13(1), 140-168. <https://www.jstor.org/stable/pdf/41490846.pdf>